



## Wykluczenie w społeczeństwie informacyjnym

Wojciech Cellary

Katedra Technologii Informatycznych  
Akademia Ekonomiczna w Poznaniu

Mansfelda 4  
60-854 Poznan  
e-mail: cellary@kfi.ae.poznan.pl  
www: http://www.kfi.ae.poznan.pl

© W. Cellary 2002, slide 1



## Społeczeństwo Informacyjne

Nowe możliwości techniczne, zmiany gospodarcze i zmiany stylu pracy i życia wpływają na zmianę organizacji społeczeństwa i jego instytucji

Zmiana sposobu pracy wraz z ofertą nowych produktów i usług wpływa na zmianę stylu życia

Zmiany funkcjonowania przedsiębiorstw wymuszają zmiany form, środków, metod i organizacji pracy

Postęp naukowo-techniczny w informatyce i telekomunikacji prowadzi do nowych rozwiązań biznesowych, które są wprowadzane do gospodarki

© W. Cellary 2002, slide 2



## Istota zmian Konfrontacja



Człowiek



Komputer

maszyna  
zdolna odtwarzać  
inteligencję człowieka

a nie inteligentna  
maszyna do pisania

© W. Cellary 2002, slide 3



## Historia uczy:

Człowiek w starciu z maszyną,  
która może go zastąpić  
**zawsze przegrywa**

© W. Cellary 2002, slide 4



## Eliminacja

Maszyna

pralka

siewnik

maszyna tkacka

–

Człowiek

praczy

siewców

tkaczy

na tym polega postęp

© W. Cellary 2002, slide 5



## W społeczeństwie informacyjnym



Człowiek



Komputer

komputer wyeliminuje  
pracowników tzw. „umysłowych”

© W. Cellary 2002, slide 6

**Eliminacja**

każda prace „umysłowa”,  
o której z góry wiadomo jak ja zrobić,  
lepiej wykona komputer niż człowiek

**Co pozostaje człowiekowi?**

prace nierutynowe,  
czyli to co nowe, lub nietypowe

```

    graph TD
      A[prace nierutynowe,  
czyli to co nowe, lub nietypowe] --> B[tworzenie  
wiedzy]
      A --> C[przekazywanie  
wiedzy]
      C --> D[drugiemu człowiekowi  
(klientowi)]
      C --> E[komputerom  
(maszynom)]
  
```

**Czy zanikną kontakty bezpośrednie?**

**nie**

⇒ ulegną

- uzupełnieniu
- przedłużeniu
- zwielokrotnieniu
- pogłębieniu

**przykładem telefon**

**Czy praca fizyczna zaniknie?**

**nie, ale**

⇒ redukcja pracy produkcyjnej (bo rutynowa)

⇒ wzrost usług (bo nierutynowe)

- nastawionych na rzeczy
  - adaptacja
  - indywidualizacja
- nastawionych na człowieka
  - zdrowie
  - sport
  - rozrywka
  - wiedza

**Przykładowe sektory rozwojowe**

⇒ informatyczny

- programowanie
- konfigurowanie
- parametryzowanie
- serwisowanie

⇒ medialny

- informacyjny
- publicystyczny
- rozrywkowy

⇒ finansowy

- bankowy
- kapitałowy
- ubezpieczeniowy
- podatkowy


⇒ wiedzy

- edukacja
- konsulting
  - ekonomiczny
  - prawny
  - zdrowotny
  - ...

**Wiedza**

**centralna wartoscia**


**nie tylko humanistyczna**  
**ale tez ekonomiczna**



## Wiedza

**ludzie bez wiedzy  
nie znajdują  
godnego miejsca  
w społeczeństwie informacyjnym**

© W. Celczyński 2002, s. 66-1.3



## Wiedza nie jest stała

- ⇒ ciągle przyrost wiedzy
- ⇒ krótki czas życia części wiedzy
- ⇒ pojawianie się nowych rodzajów wiedzy, czyli nowych dyscyplin
- ⇒ krótki czas wprowadzenia nowych rodzajów wiedzy na rynek
- ⇒ szybkie zmiany zapotrzebowania na wiedzę

© W. Celczyński 2002, s. 66-1.4



## Przyczyna społecznego wykluczenia

### nienadanie za rozwojem

**społeczeństwo informacyjne = społeczeństwo rozwoju**

© W. Celczyński 2002, s. 66-1.5



## Spoleczne wykluczenie

Podwójna frustracja: wykluczonych, bo czują się gorsi i bez nadziei na przyszłość, oraz aktywnych, bo czują się wykorzystywani utrzymując wykluczonych

Ta izolacja jest równoznaczna z wykluczeniem z aktywnej, rozwijającej się części społeczeństwa, która szybko ucieka do przodu, powiększając dystans.

Taka społeczność zaczyna się sama izolować – uznawać za ludzi gorszej kategorii, rezygnować z ambicji, rządzić własnymi prawami i życiem własnym życiem.

Pewna społeczność, która nie nadaje za rozwojem, przestaje rozumieć reguły otaczającego ją świata – wymagania, prawa i możliwości.

© W. Celczyński 2002, s. 66-1.6



## Spoleczne wykluczenie

nie jest zjawiskiem nieznanym

jednak

w globalnym społeczeństwie informacyjnym  
społeczne wykluczenie będzie zjawiskiem

**dynamicznym**

© W. Celczyński 2002, s. 66-1.7



## Rozdarcie


pomiędzy  
**aktywna i wykluczona**  
części społeczeństwa

**niezdolność wzajemnego zrozumienia**

↓

**rozpad więzi społecznych**

© W. Celczyński 2002, s. 66-1.8



## Działanie wykluczonych


Zorganizowanie się polityczne, aby walczyć

**walczyć o co?**

**albo: o zahamowanie rozwoju**

**albo: o wyrwanie się z kregu wykluczonych**


© W. Celiński 2002, s.66-1.9



## Działania aktywne

- ⇒ Zwrócenie swoich ambicji za granicę
- ⇒ Faktyczna akceptacja wykluczenia społecznego innych
- ⇒ Odwrócenie się od polityki
- ⇒ Zanik odpowiedzialności za kraj


© W. Celiński 2002, s.66-2.0



## W Polsce

- ⇒ Brutalne przywłaszczanie wyników pracy sektora społeczeństwa informacyjnego przez schyłkowe sektory społeczeństwa industrialnego za zgodą klasy politycznej
- ⇒ Egoizm „pokolenia rodziców”, które nie jest gotowe do poświęceń dla „pokolenia dzieci”

© W. Celiński 2002, s.66-2.1



## Paradoks

Im więcej pieniędzy przeznaczamy na zasiłki dla grup społecznie wykluczonych tym bardziej pogłębiajmy społeczne wykluczenie

**Wykluczeni potrzebują rozwoju !**

© W. Celiński 2002, s.66-2.2



## Wezwanie

**stypendia**  
**zamiast**  
**zasiłków**

© W. Celiński 2002, s.66-2.3



## Remedium

na zjawisko społecznego wykluczenia

**Edukacja**  
**całego społeczeństwa**  
**w ciągu całego życia**

© W. Celiński 2002, s.66-2.4

**Edukacja**

⇒ Dla wykluczonych

**Szansa wyjścia z wykluczenia**

⇒ Dla aktywnych

**Szansa utworzenia rynku pracy**

© W. Celczyński 2002, s. 66-72

**Zasady kształcenia**

⇒ Zasada:

- Uczę się przez 20 lat
- Korzystam z nabytej wiedzy przez 40 lat  
przeżyję byc aktualna

⇒ Co 5 - 10 lat każdy będzie musiał zmienić **zawód**,  
a wcześniej się do niego przygotować

**Konieczna radykalna przebudowa modeli kształcenia  
od Ministerstwa Edukacji Dzieci  
do Ministerstwa Edukacji Całego Społeczeństwa**

© W. Celczyński 2002, s. 66-72

**Potrzeby kształcenia**

**Inni**  
wiek 0-4 i > 55  
12.9 mln. – 34%

**Kształceni stacjonarnie**  
wiek 5-24 lata  
8.6 mln. – 22%

**Wyształceni**  
wiek 25-34 lata  
5.4 mln. – 14%

**Do ponownego kształcenia**  
wiek 35-54 lata  
11.4 mln. – 30%

© W. Celczyński 2002, s. 66-72

**Jaki system edukacji?**

**Nie można całego społeczeństwa,  
wielokrotnie w ciągu życia  
kształcić wyłącznie metodami  
stacjonarnymi**

© W. Celczyński 2002, s. 66-72

**Internet**

**Konieczne jest zbudowanie  
uzupełniającego systemu kształcenia  
zdalnego przez Internet**

⇒ dla nauczycieli i edukatorów

⇒ dla chcących kształcić się samodzielnie

© W. Celczyński 2002, s. 66-72

**System kształcenia przez Internet**

⇒ Powszechny i tani dostęp do Internetu

⇒ Nowe metody kształcenia przystosowane do nauczania przez Internet

⇒ Kadra zdolna do nauczania przez Internet

⇒ Przygotowanie do samodzielnego kształcenia przez Internet w trakcie kształcenia stacjonarnego

⇒ Nowa organizacja rynku edukacyjnego

⇒ Zbudowanie narodowych zasobów edukacyjnych w Internecie

**Udostępnijmy publiczne zasoby edukacyjne  
wszystkim Polakom**

© W. Celczyński 2002, s. 66-72



## Batalia

**Batalia  
o niedopuszczenie do  
o społecznego wykluczenia dzieci**

© W. Celczy 2002, s.66-11



## Wnioski

**Internet droga do wiedzy**

**Wiedza droga do rozwoju**

**Rozwój droga do globalnego  
społeczeństwa informacyjnego**

© W. Celczy 2002, s.66-12

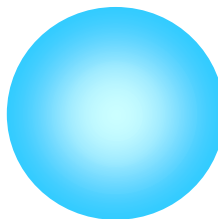


**Dziękuję**

**Raport:**  
[www.kti.ae.poznan.pl](http://www.kti.ae.poznan.pl)



© W. Celczy 2002, s.66-13



© W. Celczy 2002, s.66-14